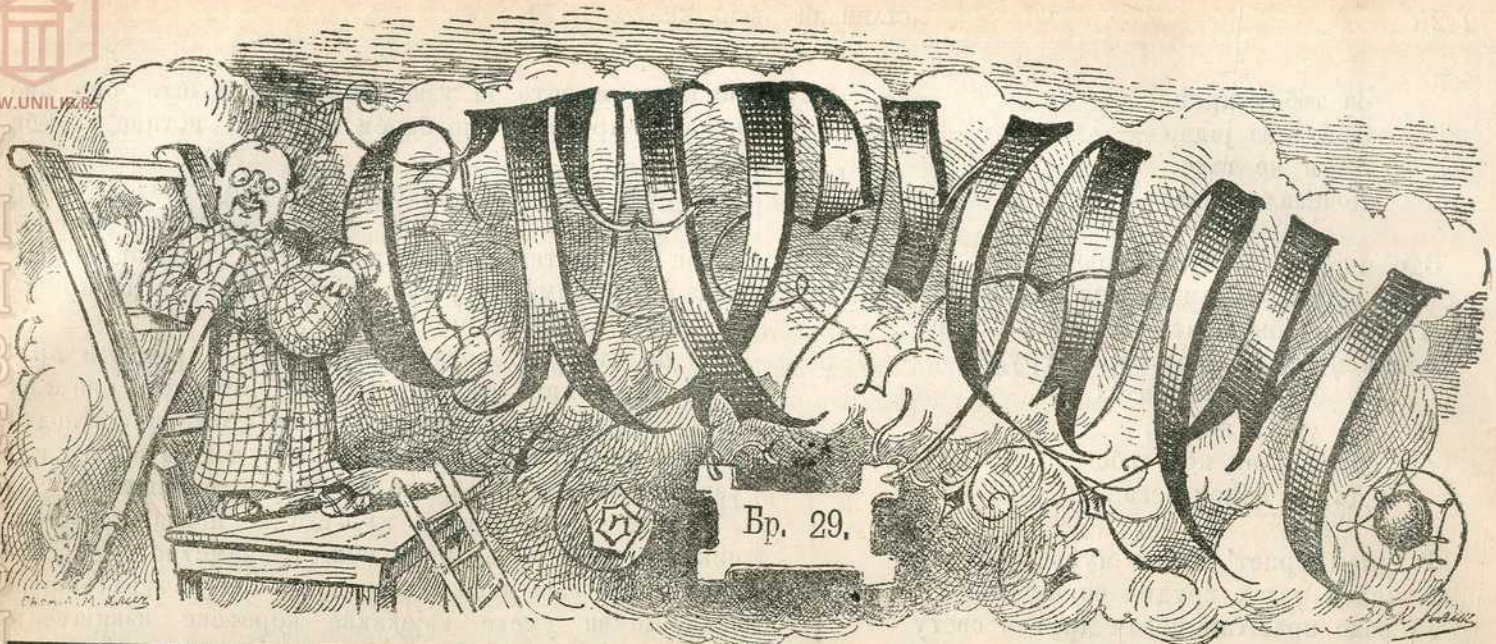

WWW.UNI.NS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Д
Е
М
И
А

Бр. 29.

ВЛАСНИК ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

ГОДИНА ДРУГА

ИЗДАЈЕ ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА.

ГЛАВНИ САРАДНИК
А Б У К А З Е М.

У Н О В О М Е С А Д У
20. Октобра 1879.

ИЗЛАЗАК И ЦЕНУ
ВИДИ НА ЗАВРШЕТКУ ЛИСТА.

Уредништво овог листа добило је ових дана једно писмо, које и ако није намењено јавности, нема узрока ни да се крије од јавности. Ми га штампамо овде и то на месту, које му, по смеру његовом пристоји :

Уредништву и издавању „Стармалог“.

Ономад је у Новом Саду сахрањен један скроман старац, један сиромашак занатлија, — ни чувен ни виђен изван свога уског круга, — старац, кога је можда горка туга у гроб стровалила, — човек, за кога су само најближи му знали, да је поштена душа и Србин који је род свој љубио. Тај је сиромашак поклатио српству један алем-камен, алем-камен коме се ми дивимо, — али векови морају доћи да му праву вредност означе. — То нам је поклатио тај сиромашак.

Ох сиротињо, ала си богата!
Ох богаштино, ала си сиромашна!

Ако је српству суђено живота, к овом ће гробу долазити сретнији нараштаји, — да захвале „пепелу из кога се извио орао српски“ — да захвале *сиромашку*, који је *обогатио* српство източником новог поноса и поуздања у најтеже дане његова искушења. К овом ће гробу долазити, — али хоће ли му гроба наћи? . . .

А како би лепу светлост на данашњике бацио узорит гробни камен, на коме би дрхћућом руком урезали :

СИМИ МИЛЕТИЋУ

оцу

СВЕТОЗАРА МИЛЕТИЋА

Благодарни Срби.

А кад после две године ако бог да, дође син да се заплаче на гробу родитељевом, — овај би му ка-

мен био утеха, која би му у место нас говорила *Оволико учинисмо, — кад више не могосмо!*

Истина је, — горка је истина да ми данас живимо у гнусном и загушном времену подлог подметања. Ако учинимо дужност пијетета, можда ће се са неке стране на нас обрећнути: То је демонстрација! — Ако не учинимо, са те исте стране смејаће нам се како смо кукавице, — неблагодарне.

Демонстрације нису никада биле наше врлине. — Подметања трпети, — томе су нас већ научили — Али светиња благодарности није нам на продају ни по коју цену, дакле ни за благовољење, које нам се и не обећава, а камо ли да нам се даје. Тако ниско пали ваљда још нисмо!

Посве је достојно што се на прилагања у ту цел не позива изреком; — такав споменик и треба да буде самоник. Али ипак би ваљало јавити ко такве прилоге прима од оних, који драговољно из своје побуде хоће да приложе. Не сумњам да ће те их и ви радо примати. Па имајте љубав прибележите и мене као приложника једног дуката.

Пет-шест стотина фр. моћи ће се скупити лако. А то ће довољно бити.

З-Ј. Јовановић.

Ми веома радо усвајамо све што је у горњем писму речено. И сматраћемо за милу дужност примати и обзнанити прилоге који нам буду долазили на ту цел.

Уредништво и издавању „Стармалог“.

А х Њ о ј!

Ево нас опет измеђ четир зида!
Ох, с каквом жељом хитах моме рају!
Целога пута с ума те не скида, —
А руке спремах топлом загрљају

За тобом дркће
Срце ово јадно —
А ти ме тако
Дочекала хладно!

Зар није доста души мојој рана
Што бегат' морам од ледених људи,
И што ми бије ветар са свих страна
Ледом и сметом ове верне груди!
— Ја к теби хитах
Са удеса прека;
Па зар ни код тебе
Да не нађем лека!

Ја умем трпет' многу муку клету
А никад уздах грудма се не оте.
Ја радо праштам целом другом свету
Што нема за ме љубави, топлоте;
Његова завист,
И пакост и злоћа
Није ми тешка
Ко твоја хладноћа.

Ја, — коме људи не разуму гласа,
Ја, — коме крвца у жилама зебе,
Ја хтедох топлих неколико часа,
— Хтедох провести вече поред тебе.
Песмом бих можда —
Песмом бих зацело
По неком јаду
Опев'о опело.

Ал пуста жељо, — преварени нади!
Зар ни ти више ниси она стара?
Добројка моја, зар се тако ради, —
Зар нема више оног милст жара?!
Зар и од тебе
Да морам утећи, —
Ох моја хладна,
Ледна моја — пећи!

Стармали.

Како је страдала јеврејска појезија, у весе- лом друштву.

Пре неколико година, будемо нас више позвани на вечеру код некога мог познаника, где и једног страног свештеника, као госта, затечемо; пак пошто се при чаши вина малко разгрејасмо и разћеретасмо, то није могло изостати, а да се и по нека народна песма не одпева, и да иста, својим силовитим изразима, опште одушевлење не изазове.

Кад у један мах, би нама свест; али свештеник започе појати познату црквену песму: „Вејакоје диханије да хвалит Господа“; па кад је сврши, а он се онда бади на величање неких истинитих и „виспрених“ мисли, које тај давидов псалом уздижу изнад целе народне и научне појезије!

Господине! — рекне му један правник: — Ако хоћете да вам искрено своје назоре кажем, то морам исповедити, да у тим стиховима скроз ништа

не налазим, што би узвишено било, и што би, ако никакве друге, а оно барем појетске истине у себи имало!

Како ви то говорите? — повиче попа: — А зар ви не знате, да је псалтир — што се правог језгровитог песништва тиче — јединствен у својој струци, и да се с њиме ни једна, нити светска, нити црквена књига сравнити не може?!

До душе то морам признати, — прихвати правник: да већина светске публике тако исто као и ви о тој ствари суди; али при свем том, ја се подудваћам, да ћу т', што сам рекао и доказати; ако т.ј. узимате стрпљења, да ме до краја саслушате.

Хајде да видимо и то чудо — повлади свештеник: — јамачно ће бити нешто „паметно“, да свакога поштенога човека милостиви Бог сачува; јер ја знам, да ви умете којекакве керефеке извијати и смисао најлених људских умотворина изврћати, те тако на туђим развалинама своју јадну кућу зидати!

Боже ме сачувај — одговори правник: — да ћу ја штогод изврћати; него ћу вам сасвим природно, целу појаву онако описати, као што јесте; пак ћете се онда и сами уверити, да се ваша велехвалена песма, ни најмање са истином не подудара.

Ево вам одма једног примера:

Крава отели лепо, мало, безазлено теле; које, ако ни на што друго, а оно би требало, да барем на сису своје матере права има. Али јест, оћеш! Докле он сиромашак стоји везан за дирек, као какав злочинац, дотле му људи његову матер музу, — које он онаки гладан, својим очима гледати мора, — па кад су већ све до капи исцедили, онда га тек пуштају, да челом празно виме грува и у силу Бога млеко истерује, макар да га нема!

После неколико недеља, припуше га, ни крива ни дужна на земљу, пак га уштроје, при којој операцији претрпи страховите болове, а сотим га за навек лише једног уживања, које би могао имати, да је остао у своме природном стању!

Тек што је то прекужио, а људи га опет стро- вале, те га усијаним гвозђем жигошу, где се кукавац тако јако дере, да му се због јаки мука глас претростручи; јер није то мала ствар издржати, да му се — тако рећи — растопљен жиг с читавог прста у живо месо удуби!

Ако га случајно за малена не закољу и ако му је госа од имућнији људи; то је јошт и Боже помози! јер онда има мало бољу храну, а миран је од радње барем три године дана; али тужан, ако је каквом сиромашку шака допао, то га већ као двогод- ца у плуг и волујска кола упрежу, где мора по цели боговетни дан, онаки глинџав и нејацак са јар- мом на врату, највеће терете теглити; а плата му је, за његов труд хајкача и гвоздене виле, с којима га сваки час немилеце ударају и на радњу постре- кавају и не рачунајући муве и мушице, које хоће да му живоме очи попију и од који се онако ску- чен неможе ни бранити, него мора трпити и сузе проливати, од којих му се музге нуз образе спусте и окорепа, да је човеку милостивог срца жалост по- гледати на овога мученика!

Његова је храна прашна плева, житна слама и плеснива кукурузовина, а од сена и зоби никад ни спомена нема! Нити га когод чеше, нити пере, нити га тимари, него је целе зиме везан за јасле, где стоји и лежи у своме собственем ђубрету; а када радно доба наступи, онда се опет продужује стара историја његових мука и човечијег суровог и безбожног спрема њега поступања.

Пошто се јадник седам осам година напатио и пошто је свакојака зла — која се само замислити могу — преко своје главе праметнуо; онда га газда из благодарности — што му је толико времена робовао и кулучио — прода касапину, који га сад почне на нове муке мећати!

Прво напуђа на њега мелаке; који га неки за уво, а неки богме и за језик зубима ујакаре, те га тако јадног и исакаћеног, као у неком шинтерском тријумфу, кроз цело село до дернице вуку и растрзају; а радознао свет без икаквог сажалења гледи ово несрећно — од Бога и људи остављено — живинче, где обливано својом невином крвљу иде на жртву, да се једаред за свагда опрости несносног страдања, које је од звера — човека, без икакве своје кривице, подносио! Кад је већ на место стигао, вежу га најванима за слеме, да се не може отимати и главом повијати; мирис од устајале крви у олуку удара му у ноздрве и опомиње га, да се заиста крај приближује! Касалин узима велику сикиру, која има као испунчен чекић на ушкама, те га почиње њоме у чело ударати! Ако је невешт, то се догађа да му до шеснајет удараца дати мора, докле му кости у мозак саспе и докле не стане клецати! Сад га закоље, одере, распори, пак му рецка и шара његово јошт живо месо, а оно све дркће и трза се испод касапскога ножа!!

Мало час навале људи, купују месо, носе кући и кувају паприкаш; па кад се наједу и напију, а они онда онако расположени, певају: „Всакоје диханије да хвалит Господа“ и немогу задоста да се навеличају савршенства псалтирске појезије!

Кажите ви сад мени господине! Може ли овако несрећно створење наћи узрока, да милостивог Бога хвали, што га је на свет произвео? И има ли та ваша „несравњена“ песма каквога и најмањег смисла?!

Јесте чули — одговори попа — ово је напак! Ја сам, истина, јошт у напред знао, да је опасно с вама се диспутати; али да сте ви у стању, са вашом софизмом — која као нешто логично изгледа — правог здравог човека обесити, томе се ни сам надао!!

Није ово никаква софизма, — заврши јуриста — него је то сурова прозајична истина, која се сваки дан пред нашим очима понавља. А што смо ми изгубили чувство сажалења спрема тих животињских патња и страдања, томе је узрок наша себи-чност и халапљивост, која нас у толико заслепљује, да нисмо кадри даље од носа видети, него држимо: да кад је нама добро, који животиње кињимо, убијамо и кољемо; да мора и њима патницима добро бити! Па кад би и на томе прошло ни по јада! него се јоште нају неки малопаметни, те се онако си-

ти и пијани — као и ваш псалмопевац — забораве, и са својом назови појезијом остали безазлени народ са лажљивим назорима о свету залуђују и у његовој га урођеној глулости утврђују!!

Ето господине! То је моја пресуда о вашој „виспреној“ јеврејској појезији!!

Цело је друштво одобравало правниково разлагање, и ма да смо се после те распре скоро до зоре веселили, није више нашао свештеник за саветно, да са псалтирским лепотама на среду изилази. Н.

Београдска писма.

II.

Драги мој Стармали!

„Молим деду и бабу
„Да ми купе либаду,
„Кер деда па неда
„Ушо ђаво у њега.“

Тако сам скоро чуо где пева једна наша гђца инштитутка, ја се привучем да видим да ли доиста нема либаде кад онако немилице деду проклиње, и где чуда! има либаду те још какву, али ипак учини ми се као да на њој нешто фали, загледам још боље, и доиста либада је ту, али нема нешто врло важно на њој, нема — карнера. Да, ти сигурно и не знаш да је изашла „височајша наредба“ од стране гђе Миловукове да ни једна инштитутка не сме носити никаквих карнера, шлајфни, придевача, излишних дугмади и бог те пита шта још; та је наредба врло целесходна и сад само очекујемо кад ће изаћи у званични новина: „У здању више дев. школе продаваће се 2074 рифи узапћених карнера, 1238 шлајфни 4027 дугмади разне величине, 276 великих удевача у косу и т. д.“ ето видиш шта се све код нас догађа и увађа па реци сад да ми не напредујемо, да ти је само да видиш. Да збиља да је нешто да ти овамо (ма у великом броју) дођеш, да сам видиш и чујеш па да се дивиш.

За сваки случај ако би те икад амо ветар нанео неће бити горе да ти дадем нека „упутствија“ да би знао како ћеш се где понашати:

„Ако идеш у суд, да си мањи од макова зрна, жандару да скинеш шешир, да га „замолиш да буде тако добар да те пријави“ а за време чекања у предсобљу да му понудиш своју табакеру.

Ако идеш у народну библиотеку да си Херкул, ако не мислиш да дођеш у опасност да те послужитељи избаце.

Ако идеш у народни музеј да си Крез или гувернанта у ком конзулату, онда ћеш видети све и наче за сиротињу то и није.

Ако идеш на пошту да имаш ваљану порцију грубијанства и добре ноге, оно прво да не црвениш а ово друго да можеш да трчиш од Понтија до Пилата док писмо или новце добијеш.

Ако идеш у позориште и оћеш да критикујеш буди спреман на ваљану порцију почасних речи а и на што више од стране неке господе г....

Твој Е. Е.

Бира. Но ово је баш смешно!

Спира. А шта то?

Бира. Неке госпе предлажу да се за „шлеп“ нађе каква друга, згоднија реч.

Спира. Како то?

Бира. Увидело се да је реч „шлеп“ врло кратка за тај појам.

Спира. До душе, ту имају пуно право. А не били се могла дужина „шлепа“ мало скратити да се тако, колико толико изједначи са краткоћом речи.

Бира. Како се држе Чеси на бечком државном већу?

Спира. Добро, макар да Немци пуштају на њих и „Јесен“ (Herbst) и „Олују“ (Sturm).

Бира. Даклем и „Олују“?!

Спира. Да, — и „Олују“.

Бира. Триста, — без „Олује“ ништа.

Бира. Даклем хрватска „Слобода“ вели да то није ништа срамно ни погрдно: „Штрик о врат“.

Спира. Па мани их, човече! кад се тиче густа, — о томе не треба људи да се свађају.

Бира. У Београду је било „земљотресеније“.

Спира. Јест. И Београђани налазе да и „земљотресеније“ има своје лепе стране.

Бира. Како то?

Спира. На неким местима је калдрму тако рас-тресло, да се сад може много лакше преко улице прећи.

Бира. Ако је заиста тако, као што вели Кошут о мађарским магнатима, да се они брину само за свој интерес, — а народу како било, — то је богме велика љага.

Спира. Али за бога и сам Кошут признаје да то правило није без изузетка. Изузетак је — *Перени*.

Бира. Хм! Тежак је то посао кад један мора да *пер*е *ни* све. Лакше би било да сви остали *перу* *нега* једног.

Спира. А манимо их, брате, нека се *перу* како знају, то је њихов посао.

Бира. За што си ти, Спира, тако велики противник стечајних испита.

Спира. Зато, што ми се ти испити чине као привилегија за нечију пизму.

Бира. Не бој се. Знам ја на кога ти мислиш. Ал он је у једном друштву признао, да пизма није достојна великодостојника, зато је и он мрзи.

Спира. Шта наопако? рекао је да *мрзи* *пизму*? Е онда је сигурно од сада *терати* још већма него досада. Јер и ја што мрзим оно терам.

Абуказемов календар.

Октобар.

11. Неки су љубопитљиви на то, шта ће се пре подићи: да ли гимназија у Кореници, или новосадска салашка школа.

12. Кад нећеду да општина бира пароха по својој вољи, него „виша власт“, онда би досљедно било да ни учитеља не бира општина, него виша школска власт да наметне општини кога хоће.

13. Услед земљотреса отпао је једном српском листу велики број претплатника.

14. Кикиндски Срби, који немају „црквене свести“, тене могу да буду општинари, умољавају она два српска попа, што се мађарски потписују, да им они српске црквене свести на левак улију.

15. К. Р. се захваљује Тонансу на комплименту, што га у подлистку срањује са „рисом“ и назива „страшилом“.

16. Један солгабиров *суче* бркове (и вино).

17. Наименовани комесар за вршачку ствар једва једанпут кренуо се лађом и хитно је отишао у — Осек.

18. Услед тога „вирчаџују“ заступаши и даље по старом.

19. Даклем архимандритима је дато 2000 фор. годишње, стан и храна и све удобности у манастиру; варошки магистрат новосадски обаљује опет плату првога физика са 600 фор. на 300 ф.

20. Новосадски чизмари шиљу 73 пара нових чизама са високим сарама сентомашким и бечејским госпођама, јер је настала сезона ноћног картања.

ПРОТА (као нов директор дошао да надгледи школу). А шта ви то људи урадите, ако бога знате?

СЕЉАНИ. Та ето, господине, тела школа да нам се сруши. Ми нисмо знали шта да радимо док нам није грк Сима из новина прочитао, да треба школу на цркву насло-нити. Па тако и урадисмо.

СТАРМАЛИ. Е, браћо моја, добро је школу кадкад и подзидати, а не само на цркву наслањати.

У ШТИПЦИ.

□ Ономад је у Новом Саду добовано, да се ваља чувати од ловаца. Не знам само да ли су и наши ноћни стражари чули шта се то добовало.

§. Даклем дошле су нам већ и шајке са крушкама и јабукама. Ово нас увек сећа на Шајкаше, који су некад онако вешто бацали крушке и јабуке (од гвожђа и олова) из својих шајака.

△ Васа Пелагић јавља, да је изишло „Прво коло песама“ од Јаше и изрично вели, да су те песме „најзвишенија појава у српској песничкој књижевности.“ Јеси чуо Змаје Јовановићу, Лазо Костићу, Владиславе, Ђуро Јакшићу, Мито Поповићу, Симо Милотиновићу и ви други ниски песници, певајте узвишено и најзвишеније, као „Јаша“, који међу оста-

лим ево шта вели у песми „Једној Социјалист-кињи“ :

„Први пут ми у животу
Мучна туга груди дере,
Први пут сам данас плак’о
Што у бога немам вере.

Бог је, веле, имао сина
То сам слушао много, много,
Ој па зашто никад нисам
Веровати у то мо’о.“

Даклем ко по мњењу архимандрита Пелагића хоће „најзвишеније“ да пева, нека само изкаже да не верује у бога, и у сина божија! Напоследку излази у споменутој песми да је та „социјалистичка“ божија кћи.

Д е б е л и т е р п е н т и н.

(Из народне медицине.)

У селу, где нема лекара ни апотеке, лече се људи како знају. Мој пријатељ грк Јова у Ф. је прави „велчер“. Ко год је у селу болестан таки трчи грк Јови да му се потужи, а грк Јова одмах помогне. Само треба знати, да је његов универзалан лек: *дебели терпентин*. Тиме он лечи све болести: Ако има ко протисли, само нека намаже ону страну дебелим терпентином, па покрије кучинама; ако је ко нагазио на сугреб или се струнио, или има шуљеве, или чир, красте, или му се промрзле ноге — свуда помаже дебели терпентин, али којег ваља у његовом дућану купити. Па ни то још није све. Не само болести да се лече дебелим терпентином, него и иначе у економији, у кујни, у оделу и т. д. кад се што поремети — свуда помаже само дебели терпентин: ако ти се у кујни запате мишеви и швабе, намажи све рупе дебелим терпентином; ако су ти прљаве балске рукавице очистићеш их дебелим терпентином; ако неће воћка да роди, намажи јој стабло доле дебелим терпентином; ако ти је соба влажна, држи у соби у лонцу две олбе дебела терпентина да покупи влагу и т. д.

Према овоме могао би се тај универзални лек и даље у политичком и друштвеном животу употребити и на друге цели:

Ако многи посланици од опозиције долазе у седицу, па се бојати да не добију при гласању већину, онда ваља пре гласања окадити дворану дебелим терпентином, па ће се чланови опозиције разбићи; ако ти у кућу долазе сваки час госпоје код твоје жене да се картају „фрише фире“, а ти намажи карте дебелим терпентином; ако се бојиш да ће ти доћи „штајерекзекутор“ у походе, а ти намажи врата дебелим терпентином; ако се надаш да ће доћи какав одбор госпођа у гласе-рукавицама, да иште какав добровољни прилог на Сегединце или на чивутску находчад, а ти намажи банке дебелим терпентином; и тако даље и томе подобно.

Аб.

У Будиму граду —

У Будиму граду
Чудно чудо кажу:
Нестало је са сокака,
Ради бољег мрака,
Једног лепог вечера
До шездесет фењера.
И тако је у Будиму
Сад још већи мрак.
Ал' ипак је ова крађа
Врло добар знак.
Из тога се види
Како тамо горе
У Пешти, Будиму,
И крадљивци сами
За *просветом* гину.

△.

Заклетва.

Мој пријатељ М. М. из Јарковца приповедао је ономад код „Камиле“ ову истиниту причу:

Дође неки сељак из Самоша к њему и заиште новаца у зајам, па ће платити, док скине летину. Мој пријатељ није сељака познавао, те није знао да ли овај има земље или не. Сељак га је уверавао да има десет ланаца земље на „Догледу“ (брег). „А можеш ли се ти заклети“? запита га мој пријатељ М.

„Како не би могао!“ одговори сељак и готов беше да положи заклетву само да добије новаца.

На пољу је било облачно време, киша и грмља вина.

Мој пријатељ скине место иконе са зида велики лик дра Мише Полита, те ће рећи сељаку у шали: „Ево ако се закунеш овде пред св. Николом да имаш земље и да ћеш ми на јесен поштено платити, да ћу ти новаца колико си искао. За тим запали мој пријатељ свећу и сељак стаде свечано да се зауне. У исти мах загрми и *шуче гром са свим близу них са највећом риком*, мој се пријатељ трже и испусти слику, а сељак паде на колена:

„Опрости, господару, што сам се криво заклетихтео, ето и бог ме умало не уби, а да сам се заклео не би ме гром мимоишао“.

Наравно да је сељак лагао да има земље и да је мислио поштено вратити узајмљени новац.

Аб.

Кога се тиче.

Један читач нашао је
— С потврдом слагачком —
У „Застави“ благу ватру
У владици бачком.

Другче рећи, нег што јесте,
Не служи на дику,
Чини ми се, то слободно
Није ни песнику.

Мајстори у извртању
Стари беху Грци —
Теби то не доликује.
С богом!

Како Рци.

(Тамо стоји „*тиха ватра*“
— Истина је нага —
Ал' каква је разлика
Међ „*тиха*“ и „*блага*“?)

Уредн.).

Српске песме.

Што се најрадије певају.

VII

Цура сузе ронила (што није мати хтела да је води на бал).

Сад ја видим да по вољи живим, (рекао муж, кад га је жена отерала под астал).

Сагни главу, ђувегија Јово (па не гледај што ти је невеста ружна и матора, само кад има доста новаца).

Водем Раца, коме име Аца (пева један мађарски господин у Пешти Аци Зубу).

Зелен сокак потопила Сава (ал на пострададале нико не купи прилоге, као на Сегединце што се купило).

Дика плава на срцу ми спава (место да иде у кујну да кува ручак).

Иде шором ајзлибан (ал' само још нема концесије).
Аб.

Допуне к српским песмама

Које се најрадије певају

Устај, устај, Србине! . . . (Ту песму употребљава комшија Шваба обично, кадгод п. Н. заспи на свечари).

Зар је тако јело . . . (певали су негда благодјејанци кад им се изнео плеснив купус да ручају).

Благо нама тицама . . . (догод траје која мрака у диспозиционом фонду).

Ах тешко је умрети кад ништа не боле . . . (до душе не знам, нисам још пробао, — ал мени се чини да је много теже умрети, кад човеку грчеви хоће кости да полеме).

Боже спари ко за кога мари . . . (или: „ко за купус мари“. — (Ову песму ко одпева добиће од Бисмарка грошић).

Да је мени што ј' у цара благо . . . (опет се неби претплатио на неке извесне листове).

Сад ја видим да по вољи живим . . . (певао је летос мој комшија Лука, — кад му је жена била у Бузјашу).

Родила мајка шепртљу, шепртљу . . . (ово мора да је најдивнија песма, јер ни која друга не може човека тако да опије, као та).

Пусти, Боже, све громове твоје! . . . (ал гледај што пре да не буде понеари).

Еј мене нема у сто седам села . . . (па ни у самој Руми. — Пева „Стармали“ видећи да мора крајем ове године престати. — Ал то нек вас ни мало нарастужи. Та остаће вам „Турски Народ“, — остаће вам „Недељни лист“, остаће вам „Темишварски Гласник“, а ако вам Бог да среће може се излећи и још што ново).

Дороженство.

„Дороженство!“ — Каква је то опет нова реч?! — Нова богме. Јер је нова и ствар, коју означава. Дороженство се појавило у „Недељном Листу“ и то у подлистку броја 27.

Дороженство (по имену потписаног изумача) зове се то, кад ко напише четир ступца подлистка, а сам свети Петар, кад би се сишао с неба, не би могао погодити шта „Дороженко“ управо хоће, а шта неће.

Говор је канда о томе, зашто наш народ нерадо чита оригинале српске. Дороженко налази узрок у томе, што је наша критика врло блага, те пропушта слабе ствари; са тога се публика онда одпади и од бољи ствари. То је један узрок. Други пак је узрок, што је наша критика врло строга, тражи само мане, па неће почетника да потпомогне, — као доказ томе наводе се „Огњани“, „Мите“ и „Абердари“ које наша критика тако олако пропушта. А противан доказ томе је „Ђорић“, коме се неправдо чини. — Трећи је узрок томе тај, — што ми управо и немамо критичара.

Ово цело „Дороженство“ носи на себи наслов: „Псевдо-књижевници.“ — Е сад ко су ти „Псевдо-књижевници“ Дороженкови. Да ли „Огњани“, „Мите“ и „Абердари“, који се пропуштају? Или „Ђорићи“ којима се неправда чини. Или су то критичари који су благи, — или критичари, који су строги? Или они ваљани критичари, којих немамо, — или је то, боже опрости, „Дороженко“ сам?

Еле свакако вредно је господо моја да узјамите од каквог берберина тај број „Нед. Листа“ (јер бербери га највише читају, — зна се и зашто), — па да се сами својим очима упознате са дороженством, — а то с отим више што „Дороженко“ има и хумора и ироније. Н. пр. он се тако у почетку свога чланка извињује што пише у лист г. Јаше, али, вели, то чини за то што се бојао да неће на другом месту наићи на тако самосталног уредника („у књижевним стварима“, — и то је додао.)

Осим тога је љут што име Штеријино не звучи тако као Шилерово (макар да се оба почињу са Ш). То је све за то што су људи сада „деликатнији“; а на такав начин вели, не дођосмо никада до српскога Шилера. (Даклем чим постанемо мање „деликатни“, одма ћемо стећи Шилера. — Добро је кад знамо шта треба да радимо.

При завршетку свога чланка „Дороженко“ клекне и помоли се да „што пре усане море странске књижевности“ (да враг однесе све Шилере, Шекспире, Гогоље, Тургењеве и т. д.) а наша „адица“ (оригиналних дела) „да постане“ — шта мислите шта? — да постане „сувом земљом!“

А ми се надамо, да ће и бог узети све то за шалу, и да се неће пожурити да услиши молбу „Дороженкову“.

Заувочупенко.

Приповетка „Судбина једне ноћи“ свршиће се у идућем броју.

„Стармали“ излази 10., 20 и последњег дана у сваком месецу.

Годишња цена 4 ф. погодишња 2 ф. на 3 месеца 1 ф. За Србију, Црну Гору, Босну и Херцеговину на целу годину 50 гр., на по године 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шаљу на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду, а коме је наручије Дру Јовану Јовановићу Знају у Београд. Претплату пак и огласе, ваља слати на штампарiju А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

Добровољни прилози

ЗА ПОДИЗАЊЕ СПОМЕНИКА СИМИ МИЛЕТИЋУ

у Новоме Саду.

Змај-Јован Јовановић	1 дук. у злату	5 ф. 50 н.
Др. Илија Огњановић	1 ” ”	5 ф. 50 н.
А. Пајевић	1 ” ”	5 ф. 50 н.
Свега		16 ф. 50 н.

Што даље стигне прилога на горњу цел, изнећемо на јавност на овом месту.

Уредништво и издаватељство „Стармалог“.

Књижевне вести.

Накладом књижаре Велимира Валожича у Београду, изашла је нова књига:

ДЕЧИЈИ ЈАДИ

НАПИСАО

Др. Ник. Ј. Петровић

на 8-ни, стр. 143. Цена 75 новч.

Са овом садржином;

I. Без наслова. II. Зли грађани. III. Избављење. IV. Мали просијаци. V. Делимо по заповести Исусовој. VI. Дечица. VII. Дечија склоништа. VIII. Наша сирочад. IX. Спасење. X. Прилог и завршетак.

Ко пошље новац за 10 примерака, добиће један беплатно.

Наручбине из аустро-угарске имају се слати књижарама: браће Јовановића у Панчеву, браће М. Поповића у Нови Сад, Миливоја Каракашевића у Сомбору и Спири Петровића у Котору.

Накладом књижаре В. Валожича у Београду изашла је нова књига:

СЕОСКИ РОМАН

ОД КАРОЛИНЕ СВЈЕТЛЕ.

Превод с чешког са животописом и сликом списатељке 12-на стр. VIII. 218. Цена 75 новч

Наручбине из Аустро-Угарске имају се слати књижарама: браће Јовановића у Панчеву, браће М. Поповића у Н. Саду, Миливоју Каракашевићу у Сомбору и Спири Петровићу у Котору.

Растурачима на 8 примерака 1 беплатан. Београд октобра 1879.

Претплатнике из Босне и других крајева

молимо нека плаћају писма кад претплату шаљу, јер за свако њихово неплаћено писмо морамо да платимо 33 новч., а колико нама онда остаје?

Наклада „Стармалог“.

Најновије књиге

које се такођер могу добити у штампарији А. Пајевића у Н. Саду, јесу ове:

Јадници I, II, III и IV. свеска, свака по	70 н.
” V, VI, VII и VIII. ” ” ” ”	50 н.
Деде-Султан историјска приповетка Јована Шера	12 н.
Народни људи од Дона Емилија Кастелара	12 н.
Термолама приповетка Михаила Чајковског	10 н.
Атаман приповетка Михаила Чајковског	10 н.
Један лист из физике социјалне	50 н.

Препродавцима дајемо 25% рабата за готов новац или поштанским поузећем (per Nachnahme) уз 35% рабат кад се иоле више наручи истих књига.

ОГЛАСИ.

НОВАЦА

НОВАЦА

од 5 до 7% на ораћу земљу у Аустро-Угарској, изузимајући развојачену границу и ново окупирани земље, може свако добити без претходног трошка и то уз одплату капитала по вољи, који се наброји у банким или државним нотама. Зајмопотребити нека се обрате на Задругу Манојловића и комп. у Сентомашу преко пута српске цркве.

НОВАЦА

стовариште одела

П. Н.

Јављам поштованој публици, да имам на мојем стоваришту

ОДЕЛА ЗА ГОСПЕ И ГОСПОЉИЦЕ
(КОНФЕКЦИЈА)

по најновијем париском фасону у највећем избору.

С поштовањем

БЕРНХАРД ФИШЕР.

по најновијем париском фасону